

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 12 (389)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
25 червня 2015 року

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

РОМАН БОЙМИСТРУК: «ЛЮБОВ ДО МЕДИЦИНИ УСПАДКУВАВ ВІД БАТЬКІВ»

Роман Боймиструк нині вже третьокурсник медичного факультету. Відмінник навчання. З майбутньою професією, розповідає, визначився ще в школі, яку, до речі, закінчив із золотою медаллю.

— Майбутню професію обрав свідомо, успадкувавши любов до медицини від батьків. Вони — лікарі за освітою та покликанням. Обоє свого часу теж навчалися в ТДМУ (тоді ще інституті), тож я народився в студентській сім'ї, а моє раннє дитинство минуло в містечку Млинів на Рівненщині, звідки родом моя мама. В Тернополі проживаю з п'яти років. Маю молодшу сестричку Вікторію, яка закінчила 9 клас. Наша мама за фахом педіатр, працювала спочатку в міській, потім в обласній дитячій лікарні. Школярем любив приходити до мами на роботу. Не менш подобалося бувати і в тата на кафедрі анатомії. Особливе враження справили на мене відвідини анатомічного музею, де так багато різних цікавих експонатів. Кажуть, що в людини, не пов'язаної з медициною, побачене може викликати певний страх, а мені, малому, було аж ніяк не страшно, лише цікаво. Завжди любив дізнаватися щось нове, а тут уперше побачив, як виглядають різні органи людського тіла.

— Ви навчалися в школі...

— № 18, з поглибленим вивченням іноземних мов. Непогано володію англійською. Хоча найулюбленішими були хімія, біологія та математика. Брав участь в олімпіадах з цих дисциплін, здобував призові місця. Вчителі казали, що маю природничо-математичні здібності. Але цікавість до медицини взяла гору над всіма іншими захопленнями. Заяви та інші документи для вступу подав до ТДМУ, а також до Буковинського, Івано-Франківського, Вінницького медичних вишів. Моє прізвище було в усіх чотирьох списках рекомендованих до зарахування, тож міг обирати альма-матер. Обрав ТДМУ, бо з розповідей знайомих студентів знав, що тут висока якість навчального процесу, дуже гарні як теоретичні, так і практичні кафедри, добре зорганізована клінічна практика. І ще ні разу не пошкодував про свій вибір.

— Що приємно вразило з перших днів навчання?

— Професіоналізм викладачів. Особливо полюбилися пари з анатомії, яку викладав Володимир Михайлович Бурий. Він дуже добре пояснював матеріал, з його лекцій я дізнавався набагато більше, ніж написано в підручнику. На першому ж курсі записався в гурток з анатомії, який відвідую й досі і де ми провадимо цікаві

наукові дослідження. Член ради студентського наукового товариства. Маю кілька власних наукових публікацій.

Остання робота надрукована в збірнику тез XIX Міжнародного медичного конгресу студентів і молодих вчених, присвяченого світлій пам'яті ректора, члена-кореспондента НАМН України, професора Леоніда Якимовича Ковальчука. Конгрес відбувся в квітні. Я виступив на секції з анатомії з доповіддю «Зміни в легеневої тканині при впливі різних температур».

— Розкажіть про свій підхід до навчання. Що потрібно, щоб відмінно скласти сесію та отримувати підвищену стипендію?

— До сесії треба готуватися, а це означає наполегливо вчитися з першого ж дня семестру. Не зазубрюю, це не мій спосіб. Матеріал треба розуміти. Коли читаю, стараюся візуалізувати, уявити прочитане. Тоді краще сприймається.

— Ваші улюблені навчальні дисципліни?

— Всі, що безпосередньо пов'язані з медициною. Дуже цікавими є заняття на клінічних кафедрах. Скажімо, на другому курсі вивчали особливості догляду за хворими. Спілкувалися з пацієнтами хірургічного, терапевтичного, педіатричного відділень, анамнези збирали. Щоб отримати якнайбільше інформації, треба вміти розмовляти з хворими, особливо, якщо це дитина. Щоб її «розговорити», потрібен час, терпіння і вміння.

— Під час сесії у студента ритм життя особливо напружений. Але попереду — літо, канікули, а, отже, і відпочинок. Що плануєте?

— В одній з бібліотек Тернополя волонтери відкрили безкоштовні курси для охочих покращити свій рівень розмовної англійської. Хочу записатися. В ТДМУ ми вивчаємо англійську медичного спрямування, а курси сприятимуть мовній практиці. Прагну вільно спілкуватися англійською.

У волейбол граю з 5 класу. Був членом команди Тернопільської спортивної школи, яка посіла першість в області, друге місце в західній Україні і четверте — в

країні. У нас був дуже гарний тренер — Володимир Богданович, вже за перші два місяці ми продемонстрували чудовий результат. Лише стартували — і зразу першість. Наші світлинки були в газетах. У 9 класі я вже брав участь в чемпіонаті України з волейболу. Маю 1 дорослий розряд. Мої друзі з команди нині навчаються в різних вишах, але цього літа знову хочемо зібратися разом, згадати колишнє.

— Заняття волейболом не полишили?

— Ні. Відвідую факультатив, граю в університетській команді з волейболу та захищаю спортивну честь ТДМУ на змаганнях. Торік наш університет посів 4 місце з волейболу серед всіх ВНЗ Тернополя й області.

Це одне моє захоплення — спелеологія. Якщо для альпіністів «краще гір можуть бути лише гори», то для спелеологів «краще печер — нові печери, в яких ще не побував».

— Які з печер, які вже бачили, запам'яталися найбільше?

— Важко сказати однозначно. Мабуть, «Млинки» на Тернопільщині. Там є дуже вузькі місця, де треба буквально пролазити. А під тобою — багатометрове провалля. Один необережний рух і можна

зірватися. Усвідомлення небезпеки викликає приплив адреналіну й водночас допомагає не розгубитися, сконцентрувати зусилля, бути спокійним і зібраним в умовах підвищеного ризику. Загалом заняття спелеологією сприяють розвитку волевольових якостей. Вчишся володіти своїми емоціями в будь-якій ситуації. Приміром, на іспитах. Знаю студентів, яким важко впоратися з хвилюванням, хоч матеріал вони вчили й знають. Емоції «зашкалюють», руки тремлять, важко сконцентруватися...- Навички зі спелеології, крім усього іншого, допомагають емоції вгамувати. З друзями-старшокурсниками збираємося під час канікул відвідати Закарпаття, де, зокрема, міститься найвисокогірніша печера в Україні.

На дозвіллі люблю почитати гарну книжку. Але ритм життя студентів-медиків напружений, бо вчити треба багато й з кожним курсом матеріалу все більше. Тож на художню літературу часу майже не залишається. Остання книжка, яку прочитав, — «Мандрівник по зірках»

Джека Лондона. На канікулах читатиму англійською, бо оригінал завжди кращий за переклад.

— Ваше життєве кредо?

— Щоб досягти успіху, треба сумлінно працювати. Бо талант — це лише завдаток.

— Хто для вас безсумнівний авторитет? На кого хотіли б бути схожим?

— Найбільшим авторитетом для мене є моя мама. Університет вона закінчила з відзнакою і вже майже 15 років працює за фахом, але багато викладачів на кафедрі топографічної анатомії, інших кафедрах її пам'ятають. Кажуть, вона була здібною студенткою і дуже добре вчилася. Тож у мене є чудовий приклад для наслідування.

— Червень для студентів місяць напружений. Сесія. Водночас це початок літа, попереду канікули та багато позитивного.

— Для мене це особливий місяць, бо в червні в нашій родині — три дні народження: у мами, сестри і в мене. 27 червня мені виповниться 20 років. І це вже буде після сесії.

Оксана БУСЬКА

НОВИЙ ПЕРЕЛІК МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: ЧОГО ОЧІКУВАТИ?

— Поки що не отримали жодних офіційних розпоряджень щодо виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня за № 226 «Про затвердження переліку галузей та знань, щодо спеціальностей, за якими здійснюються підготовка здобувачів вищої освіти», однак вже маємо лист з МОЗ України щодо необхідності переведення студентів-п'ятикурсників, які навчаються за спеціальністю «Медико-профілактична справа», на іншу спеціальність — «лікувальна справа». Тож взагалі можна мовити про фактичну ліквідацію підготовки фахівців цього профілю.

Це не лише моя точка зору. Її нещодавно озвучили проректори навчальних медичних закладів України на науково-практичній конференції щодо реалізації нового Закону України «Про вищу освіту», яка відбулася на базі нашого університету.

Йшлося про те, що вилучення з переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за такою спеціальністю, як «медико-профілактична справа», може призвести до повної руйнації санітарно-епідеміологічного благополуччя країни. І результати такої політики не важко передбачити вже зараз — пригадаймо нещодавній випадок масового отруєння людей в одному із закладів громадського харчування у Львові, прикладів таких надзвичайних подій набереться кілька десятків. Найбільше непокоїть те, що занепадає нині один з важливих напрямків цієї галузі — епідеміологічний. Я б назвав його стратегічним, бо відіграє значну роль у підтримці біобезпеки країни. Коли минулого літа в Західній Африці спалахнула епідемія лихоманки Ебола, а у нас з тих країв навчається багато студентів, то працівники санітарно-епідеміологічної служби області зорганізували всі необхідні профілактичні заходи, проводили надзвичайно потужну роботу. Вони допомагали, але й контролювали нас, а ми чесно виконували всі їхні приписи, бо переживали за наших студентів, викладачів. Хто надалі триматиме під контролем чимало особливо небезпечних інфекцій і чи матимемо кваліфіковані кадри для цього — запитання наразі риторичне. Усі знають і це не є таємницею, що санітарно-епідеміологічна служба іноді виконувала й каральні функції, закривала підприємства, особливо потерпали від неї представники малого бізнесу. Але це не є приводом, щоб її ліквідувати. На мою думку, така інституція в нашій державі конче потрібна, щоправда, її діяльність необхідно модернізувати, унеможлививши елементи корупції. Багато університетів країни нині готують спеціалістів із сангієни, ми також чотири роки тому отримали ліцензію та відкрили відділення

У сфері додипломного навчання лікарів — чергові інновації. Відтепер перелік спеціальностей, за якими здійснюватимуть підготовку фахівців, не лише оновлено, а й укорочено. Якимось чином із нього зникли «педіатрія», «медико-профілактична справа», немає й «лабораторної діагностики», «клінічної фармації», «технології парфумерно-косметичних засобів», «технології фармацевтичних препаратів». Чи надходили якісь офіційні вказівки з цього приводу і як оцінюють це нововведення в нашому ВНЗ, поцікавилася в ректора Тернопільського державного медичного університету ім. І. Горбачевського, професора Михайла Корди:

«медико-профілактична справа» на медичному факультеті. Зараз там здобуває знання майже сорок осіб, перші п'ять років вони навчаються за загальною програмою зі студентами медичного факультету, а на шостому передбачалося підготовка за санітарно-гігієнічним профілем. Отож, якщо доведеться виконувати цю постанову, для нас не буде особливою проблемою перевести студентів на спеціальність «лікувальна справа», ми ще навіть не створювали додаткових кафедр, не запрошували до співпраці викладачів. А от для інших ВНЗ, де роками діяли санітарно-гігієнічні факультети з потужною матеріально-технічною базою, розмаїтими кафедрами, кваліфікованим потенціалом професорсько-викладацького складу, гадаю, буде чимало труднощів. Як їм доведеться знаходити вихід з цієї ситуації, важко спрогнозувати. Де знайти вакансії для потужного арсеналу викладачів? Але особливо суперечить така тактика дій нинішнім часам: коли країна у стані війни й проявів тероризму, виходить, що фахівці-епідеміологи нам не потрібні.

Щодо педіатрії, яку також не внесли до нового переліку, то, очевидно, це спроба «підігнати» українські стандарти надання меддопомоги до світових норм. За кордоном педіатр працює вже на третинному рівні надання меддопомоги, а на первинці ці функції — прерогатива сімейного лікаря. Ми також зараз прагнемо до цього стандарту, але до 2020 року педіатрична служба має бути збережена, бо ж це так званий перехідний період. Чому він такий тривалий? Бо робота з дітьми має свої особливості, є певні відмінності фізичного, психологічного стану дітей та дорослих. Та й самі сімейні лікарі навіть розповідали, що наразі не готові взяти на себе цю відповідальність.

Отож мені видається поспішним ліквідувати підготовку за спеціальністю «педіатрія» в медичних університетах, тим більше, що до 2020 року педіатри будуть працювати в одній системі координат з лікарями загальної практики-сімейної медицини на пер-

Михайло КОРДА, ректор ТДМУ, професор

винній ланці. Ймовірно, такі інновації були б доречнішими вже з 2020 року.

Вивчаючи документ, зауважив, що немає в новому переліку «лабораторної діагностики», «клінічної фармації», «технології парфумерно-косметичних засобів», «технології фармацевтичних препаратів». У нашому ВНЗ є всі ці спеціальності. Стосовно викладачів фармацевтичних дисциплін, то вони будуть забезпечені годинами на інших кафедрах, тобто проблем з працевлаштуванням, впевнений, не виникатиме. За цими спеціальностями у нас навчається невелика кількість студентів, інше питання — щодо доцільності їх впровадження, яка, на мій погляд, цілком виправдана. Візьмемо до прикладу лабораторну діагностику, якої навчають на бакалавраті ННІ медсестринства ТДМУ. Випускаємо спеціаліста-лаборанта, який готовий одразу взятися до роботи в лабораторії медичного закладу. У нього є всі необхідні для цього знання й практичні навички. Якщо відмовитися від підготовки таких спеці-

алістів, то незрозуміло, хто виконуватиме ці обов'язки, адже завдання лікаря-лаборанта аналізувати, давати завдання, а не «розкапувати» реактиви. Подібна ситуація може скластися й з підготовкою фахівців за напрямом «технології парфумерно-косметичних засобів». На мою думку, це є доволі перспективний фах, адже дає нашим випускникам широке поле діяльності, вони затребувані в аптечних закладах, де займаються виготовленням ліків, на підприємствах з випуску косметичної продукції, у косметологічних клініках. Ким у майбутньому замінити таких фахівців, яких нині цінують на ринку фармацевтичних та косметологічних послуг, також невідомо.

У новому переліку є й нові для медичних ВНЗ спеціальності, як-от «медична та психологічна реабілітація». Втім не зовсім зрозуміло, як готувати таких фахівців, отож потрібні певні роз'яснення, до того ж невідомо, які функції виконуватимуть ці спеціалісти у медичному закладі, адже у класифікаторі спеціальностей вони не значаться. Чимало питань і розмірковувань викликає й такий напрямок, як «технології медичної діагностики та лікування». Якщо слідувати за аналогією інших країн, то у США чи в Європі й справді готують, але не лікарів, а технологів медичної діагностики зі ступенем бакалавра. Можна приміряти цю модель й до наших реалій, та не зрозуміло, скільки часу маємо готувати такого спеціаліста, за якими програмами, це буде лікар чи технолог інструментальної діагностики. Пригадую, як кілька років тому наш університет навіть висловлював таку пропозицію щодо підготовки спеціалістів — рентенологів, УЗД-фахівців, спеціалістів функціональної діагностики за чотирирічною програмою бакалаврату. Але вона не знайшла відгуку в МОЗ України. Нині ж для підготовки лікаря інструментальної діагностики нам потрібно вдвічі більше часу — порахуйте, шість років навчання на медичному факультеті, згодом два роки інтернатури, потім ще три роки мають «відробити» ті, хто навчався за бюджетні кошти й лише пройшовши спеціалізовані курси, отримаємо фахівця. Величезні матеріальні ресурси витрачаємо на підготовку такого спеціаліста, який змушений кілька років вивчати дисципліни, що в його майбутній роботі взагалі не будуть потрібні. Практично дев'ять років людина витрачає на освоєння цієї спеціальності. Тобто сама ідея виконання згаданого фаху мені видається прийнятною, але лише за умови запровадження чотирирічної підготовки спеціаліста з інструментальної діагностики, як це роблять за кордоном.

Лариса ЛУКАЩУК

За точність викладених фактів відповідає автор. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво ТР № 300 від 19.12.2000 видане управлінням у справах преси та інформації облдержадміністрації

Газета виходить двічі на місяць українською мовою. Обсяг — 3,33 друк. арк. Наклад — 2000 прим. Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано, віддруковано у Тернопільському державному університеті ім. І.Я. Горбачевського. 46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1.

Прес-служба ТДМУ

Вісті ПОДЯКА ЗА УЧАСТЬ В АКЦІЇ

Під час чергового засідання сесії Тернопільської обласної ради, яка відбулася 11 червня цього року, її голова Василь Хомінець вручив подяку ТДМУ за активну участь в

акції «Українську книгу — Донбасові». Відзнаку від імені ректора нашого ВНЗ отримала керівник центру виховної роботи та культурного розвитку Ольга Яремчук.

Нагадаємо, що викладачі та студенти ТДМУ в рамках цієї акції зібрали 218 видань, з яких 100 розраховані на вихованців дитячих садочків. Усі книги передали працівникам обласної універсальної наукової бібліотеки, зокрема заступнику директора з наукової роботи та інформатизації Галині Польовій та завідувачій відділом міського абонементу Тетяні Ковальській.

Усю зібрану літературу передали у дитячі садочки, школи та інші навчальні заклади Донецчини й Луганщини. Сподіваємося, що книги зіграють важливу роль у вихованні майбутніх патріотів України.

ПІДТРИМУЮТЬ У ВИШІ РОЗВИТОК ВЕЛОРУХУ

На одному із засідань студентської ради ТДМУ майбутні медики звернулися до ректора Михайла Корди з проханням встановити велопаркування біля навчальних корпусів і гуртожитків. Молодь аргументувала своє звернення тим, що прагне вести здоровий спосіб життя, розвивати велорух у нашому місті. На думку студентів, велосипед — екологічно чистий та економічно вигідний транспорт.

Очільник вишу пообіцяв, що найбільш часом прохання молоді буде неодмінно виконано. І ось відтепер біля кожного навчального корпусу та гуртожитків подбали про велопаркування.

Редактор **Г. ШИБАЛИНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК, О. БУСЬКА, М. ВАСИЛЕЧКО**
Комп'ютерний набір і верстка: **Р. ГУМЕНЮК**

Адреса редакції: 46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1, тел. 52-80-09; 43-49-56
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники: Тернопільський державний університет ім. І.Я. Горбачевського, головне управління охорони здоров'я облдержадміністрації

Видавець: Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського
Індекс 23292

У МЕДСЕСТЕР-БАКАЛАВРІВ І МАГІСТРІВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У НЬЮ-ЙОРКУ ТА В ТОРОНТО ПРИЙМАЛИ ВИПУСКНІ ІСПИТИ

З 12 до 18 червня делегація ТДМУ в складі ректора університету, професора М.М. Корди, директора ННІ медсестринства, доцента С.О. Ястремської та заступника директора ННІ медсестринства, доцента Л.П. Мазур відвідали м. Нью-Йорк (США) та м. Торонто (Канада) задля розширення кола міжнародних зв'язків і встановлення співпраці з компанією «Global Professional Consulting» й університетом та прийому випускних екзаменів у бакалаврів і магістрів спеціальності «сестринська справа».

У рамках поїздки до США відбулася зустріч між ректором ТДМУ, професором Михайлом Михайловичем Кордою та президентом компанії «Global Professional Consulting» Іриною Кокуруною. Результатом зустрічі стало підписання угоди про співпрацю між цією компанією та нашим ВНЗ. Пані Ірина мовила про зростання зацікавленості серед медичних сестер, які мають ліцензію та працюють у США, дистанційною формою навчання в ТДМУ. Вказала, що випускники цієї програми університету успішно підтверджують дипломи в незалежних евалюаційних агенціях США, що надає їм значні можливості кар'єрного зростання та фінансового благополуччя. Наразі програма дистанційного навчання в ТДМУ має високий рівень довіри та користується попитом серед медсестер-громадян США.

Дистанційну форму навчання у ТДМУ здійснюють вже протягом

Підписання угоди між ТДМУ та компанією «Global Professional Consulting»

семи років на основі наказу Міністерства освіти та науки України (№828 від 05.09.2008р.). Запровадження та розвиток цієї форми навчання відбувається, враховуючи досвід навчальних закладів США та інших країн, де існує дистанційна (он-лайн) форма навчання для підготовки медсестер бакалаврів і магістрів, які мають базову медсестринську освіту та працюють у шпиталях. Дистанційна програма навчання в ТДМУ набуває дедалі більшої популярності серед вітчизняних студентів, а також у ній беруть участь студентки-громадянки США, Канади, Ізраїлю, Нігерії, Гани, Зімбабве та країн Європи. Навчаються за цією формою дипломовані працюючі молодші спеціалісти чи бакалаври, а студенти-іноземці є ліцензованими медсестрами у відповідних країнах.

Запорукою успіху дистанційного навчання є можливість здобуття нових знань без відриву від основного місця роботи. Здобуття

кваліфікації бакалавра чи магістра медсестринства забезпечує студентам-випускникам ТДМУ можливість кар'єрного зростання та фінансового благополуччя. Всі випускники-іноземці ТДМУ, які подали свої документи на підтвердження дипломів, успішно пройшли евалюацію членами NACES (Національна асоціація з акредитації і евалюації дипломів) у США й прийняті шпиталями, де наші випускники працюють ліцензованими медсестрами.

Кількість студентів-дистанційників ТДМУ постійно зростає: 2010 р. – 44, 2011 р. – 160, 2012 р. – 247, 2013 р. – 361, 2014 р. – 425, 2015 р. – 470 студентів. Цього року в ННІ медсестринства за дистанційною програмою навчання випускають 177 бакалаврів (з них – 130 іноземців) та 54 магістри (з них – 15 іноземців).

Практична частина державного іспиту (м. Торонто, Канада)

Під час поїздки до Нью-Йорка, США, державний випускний іспит прийняли у 112 бакалаврів спеціальності «сестринська справа». Екзамен у бакалаврів медсестринства складався з двох частин – теоретичної та практичної. Теоретична частина іспиту проходила шляхом написання 150 тестових завдань кожним із студентів.

Під час практичної частини заняття студенти обстежували пацієнта, проводили маніпуляції на манекенах.

У м. Торонто, Канада, державний випускний іспит прийняли у 11 бакалаврів спеціальності «сестринська справа». Екзамен також складався з теоретичної та практичної частин.

За результатами екзаменів 17 бакалаврів медсестринства отримали «відмінно», 109 – «добре».

Під час захисту магістерських робіт провели онлайн-зв'язок з членами ДЕКУ та викладачами кафедр загального догляду за хворими – керівниками наукових досліджень. Захищено 11 магістерських робіт. «Відмінно» отримали 9 магістрів, «добре» – 3 магістри.

Таким чином, результати візиту сприятимуть подальшому розширенню кола міжнародної співпраці між закладами вищої освіти США, Канади та України й нададуть можливість залучити більшу кількість іноземних громадян для здобуття вищої освіти у ТДМУ.

Цю поїздку профінансувала приймаюча сторона США та Канади.

Михайло КОРДА,
ректор ТДМУ, професор,
Світлана ЯСТРЕМСЬКА,
директор
ННІ медсестринства, доцент,
Людмила МАЗУР,
заступник директора ННІ
медсестринства, доцент

УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНІЙ ОСВІТНІЙ ВИСТАВЦІ В ЄГИПТІ

З 6 до 11 червня в складі делегації від Асоціації міжнародної освіти, науки і культури України відбувся візит до м. Каїр (Арабська Республіка Єгипет) декана факультету іноземних студентів Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського, доцента П.Р. Сельського. Делегацію очолював голова ГО «Асоціація міжнародної освіти, науки і культури» В.В. Тимохін. До складу української делегації увійшли представники 14 вищих навчальних закладів з Києва, Харкова, Полтави, Одеси, Львова, Тернополя, Івано-Франківська, Вінниці. З українських медичних вишів були представлені також Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова та Івано-Франківський національний медуніверситет.

Члени делегації взяли участь у міжнародній освітній виставці «Україна запрошує на навчання», яку зорганізували Асоціація міжнародної освіти, науки і культури за підтримки єгипетської компанії «Eldiri-International». Виставку проводили для тих, хто

цікавиться навчанням для здобуття вищої освіти за кордоном (бакалавр, магістр, доктор філософії) за такими спеціальностями: медицина, інженерна справа, авіація, література, мовні курси. В роботі форуму взяли участь також представники університетів з Польщі та Німеччини. Захід широко висвітлювали ЗМІ Єгипту.

Відкриваючи виставку, президент Асоціації міжнародної освіти

та науки і культури В.В.Тимохін зазначив, що Україна входить до десятки країн за ступенем інтернаціоналізації вищої освіти. Він підкреслив важливість подібних форумів у популяризації української освіти за кордоном.

Захід відвідали сотні юних єгиптян, які розглядають можливість здобуття вищої освіти в Україні, а також представники компанії з Єгипту, Йорданії,

Марокко та Сирії, які займаються набором випускників шкіл у своїх країнах для навчання в Україні.

Декан факультету іноземних студентів ТДМУ, доцент П.Р. Сельський мав можливість зустрітись з багатьма абітурієнтами та їхніми батьками. Під час роботи виставки проведені перемовини щодо співробітництва з організації набору на навчання іноземних громадян.

Очікується збільшення кількості громадян Єгипту та інших арабських країн, які будуть навчатися в нашому університеті. Цьому сприятиме і участь ТДМУ разом з іншими провідними українськими університетами у створенні в Каїрі Східно-Європейської академії доуніверситетської підготовки (СЄАДП) з метою підготовки громадян Єгипту та інших країн регіону до навчання на першому і наступних курсах у вищих навчальних закладах (ВНЗ) України. Основними завданнями СЄАДП будуть: організація навчальної роботи з мовної підготовки громадян Єгипту та іноземних громадян до вступу у ВНЗ України, а також проведення культурно-просвітницької роботи серед слухачів курсів СЄАДП задля їхньої кращої адаптації на першому етапі навчання у вищих навчальних закладах України. У структурі

СЄАДП планується також створення Східно-Європейського центру дистанційного навчання, основним завданням якого буде реалізація дистанційного навчання на рівні самоосвіти при підготовці до вступу у ВНЗ України.

Наш ВНЗ відзначений спеціальною нагородою «For University Services and Training» від єгипетської компанії «Eldiri-International», а П.Р. Сельський – дипломом від Асоціації міжнародної освіти, науки і культури.

Виставку відвідав Посол України в АРЕ Г. Латій. За його словами, проведення такої виставки є важливим іміджним заходом, спрямованим на просування національних інтересів України за кордоном через можливості міжнародної освіти.

11 червня відбулася зустріч у Посольстві України в Арабській Республіці Єгипет, на якій обговорили питання подальшої співпраці щодо позиціонування освітніх послуг українських вищих навчальних закладів в Єгипті та оптимізації процедури відкриття студентських віз для абітурієнтів.

Візит відбувся за рахунок єгипетської сторони.

Петро СЕЛЬСЬКИЙ,
декан факультету іноземних студентів, доцент

О, ЛІКАРЮ, ТИ ВСЕ НА СВІТІ ЗНАЄШ...

— Споконвіку більше ніж якісь матеріальні надбання цінувалося здоров'я людини, — сказав Михайло Михайлович. — Здоров'я — це благо і щастя кожного. А професія лікаря є найбагатішою, найбільш необхідною. Тож разом з привітаннями прийміть, шановні колеги, слова найщирішої вдячності за вашу благородну й невтомну працю. Ви покажете приклад професіоналізму, приклад мужності та витримки. Завдяки вам до недужих пацієнтів знову повертається щастя бути здоровими. І я бажаю вам насамперед бути здоровими, а також — благополуччя, сімейного затишку. Хай у ваших домівках панує мир і благодать! Нехай праця, яку ви вкладаете у своїх студентів і своїх пацієнтів, приносить вам як матеріальне, так і моральне задоволення, а ваша турбота і милосердя повертаються до вас сторицею!

Не могу не згадати сьогодні наших колег, членів колективу університету, які нині перебувають в зоні проведення АТО. Вони не ухилилися від мобілізації, а взяли повістки та поїхали виконувати свій військовий обов'язок. Серед них — і шестеро студентів

В актовій залі ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського відбулися урочистості з нагоди Дня медичного працівника. З професійним святом колег тепло привітав ректор ТДМУ, доктор медичних наук, професор Михайло Корда. На його погляд, це — одне з тих свят, які не втрачають свого значення. Його відзначають не лише лікарі, медсестри чи провізори, а всі, хто має стосунок до порятунку людських життів, без чиєї допомоги не обійшлася б медична галузь, у тому числі й працівники ТДМУ. Адже саме в медуніверситеті сконцентровані кращі медичні кадри, саме тут готують майбутніх лікарів.

Пісенний дарунок з нагоди професійного свята від студентки Тетяни ІВАСЕНКО

ТДМУ, які зголосилися добровольцями. На моє переконання, ці люди — справжні герої і я бажаю їм повернутися додому здоровими. Миру усім і добра!

Від імені влади міста з Днем медичного працівника учасників зібрання привітала головний спеціаліст відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення Тернопільської міської ради Ірина Питель.

Голова обласної ради профспілок Андрій Присяжний у своєму виступі наголосив, що нелегка праця медиків, які рятують людські життя, повертають пацієнтам здоров'я, гідна подяки і визнання. Тож потрібно, аби державна, нарешті, належно поціну-

вала представників найгуманнішої професії.

Лунали на адресу медиків і пісенні та поетичні вітання. Студентки 5 курсу медичного факультету Людмила Папінко й Тетяна Івасенко виконали пісні «Лиш раз цвіте любов», «Молитва», Ксенія Олійник заспівала романс «Місяцю ясний», а ведуча Анна Чикита, яка навчається на стоматологічному факультеті, проникливо прочитала вірш, присвячений лікарям. У ньому, зокрема, були такі рядки:

*О, лікарю, ти все на світі зможеш,
Якими б не були важкими дні,*

*Не забувай, ти ангел,
ти посланець Божий
Творити його волю
на землі.*

З нагоди професійного свята грамоти кращим працівникам вручив ректор ТДМУ, доктор медичних наук, професор Михайло Корда. Також були грамоти від департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації, відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення міської ради, обласної ради профспілок, обласного комітету профспілки медпрацівників.

**Оксана БУСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

ВІТАННЯ ТА НАГОРОДИ

З нагоди Дня медичного працівника 17 червня в університетській лікарні відбулося урочисте засідання колегії департаменту охорони здоров'я ОДА, на якій відзначили кращих медиків нашого краю. Але спершу всі присутні хвилиною мовчання пом'янули загиблих Героїв сучасної України.

Низку вітань розпочав очільник облради Василь Хомінець. Він також щиро подякував лікарям, фармацевтам, медичним сестрам, фельдшерам, вченим, працівникам медичної промисловості, представникам громадських лікарських організацій за їхню невтомну працю.

лав Нагірний, директор навчально-наукового інституту післядипломної освіти Роман Свистун, доцент кафедри акушерства та гінекології навчально-наукового інституту післядипломної освіти Оксана Хлібовська.

Голова облдержадміністрації Степан Барна теж привітав присутніх зі святом. «Понад дванадцятитисячній колектив медичних працівників області щодня турбується про здоров'я краян. Звичайно, в галузі є чимало проблем. Ми намагаємося їх розв'язувати в міру своїх можливостей. Дякую усім за роботу і бажаю всього найкращого», — зазначив Степан Барна.

сор Михайло Андрейчин, завідувач кафедри патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною, професор Ярослав Боднар, завідувач кафедри хірургії навчально-наукового інституту післядипломної освіти, професор Ігор Дзюбановський.

Грамоти і подяки також отримали завідувач кафедри фармації навчально-наукового інституту післядипломної освіти, професор Людмила Фіра, доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології Наталія Ткачук, завідувач кафедри внутрішньої медицини № 2, заслужений діяч науки і техніки України, професор Світлана Сміян.

Директор департаменту охорони здоров'я Володимир Курило також звернувся до лікарів зі словами вдячності. «Дякую тим, хто неодноразово їздив надавати допомогу нашим військовим. Низький уклін працівникам Центру екстреної медичної допомоги, які перебувають зараз у зоні бойових дій», — сказав він.

Проректор з науково-педагогічної роботи ТДМУ, професор Аркадій Шульгай передав слова вітання від імені ректора вишу, професора Михайла Корди.

«Ви виконуєте найгуманнішу місію, а саме служите на благо збереження здоров'я та життя людини. Здоров'я нації є головним індикатором соціального розвитку держави й благополуччя суспільства. Нині наші колеги надають медичну допомогу і в зоні проведення Антитерористичної операції. Серед них є працівники і студенти Тернопільського державного медичного університету. У день професійного свята низько схиляю перед вами голову. Бажаю вам міцного здоров'я, благополуччя і добра. Нехай вас оберігає Господь», — побажав Аркадій Гаврилович.

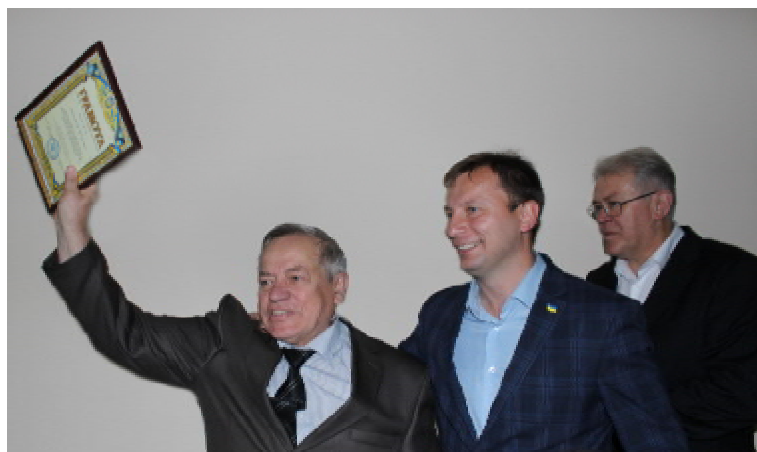
На завершення теплі слова подяки та щирі побажання прозвучали від голови обласної профспілки працівників охорони здоров'я Володимира Кузіва.

У рамках свята у фойє конференц-зали університетської лікарні репрезентували персональну виставку «Моя країна — Україна» заслуженого лікаря України, головного лікаря КУТОР «Центр здоров'я» Ганни Слівінської.

В Українському домі «Перемога» відбулися урочистості за участю міського голови Сергія Надала, начальника відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення Ростислава Левчука, проректора з науково-педагогічної роботи ТДМУ Аркадія Шульгай, голови Тернопільської обласної профспілки працівників охорони здоров'я Володими-

відальною і важкою є ця робота. Це не стільки професія, скільки покликання і стиль життя. Тож зичу вам Господніх щедрот, любові і добра», — зазначив Сергій Надал.

Цього дня цінним подарунком було нагороджено завідувача кафедри акушерства та гінекології навчально-наукового інституту післядипломної освіти, професора Аллу Бойчук. Подяки та подарунки також отримали завідувач кафедри медичної біології, професор Лариса Федюк, доцент кафедри гістології та ембріології Лідія Якубишин, старший викладач кафедри медичної біохімії Галина Шершун, завідувач кафедри наркології з клінічною фармакологією, професор Катерина Посохова, доцент кафедри патологічної фізіології Володимир Пелих, доцент кафедри хірургії навчально-

(Зліва направо): завідувач кафедри патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною, професор Ярослав БОДНАР, голова облдержадміністрації Степан БАРНА, директор департаменту охорони здоров'я ОДА Володимир КУРИЛО

Грамоти від обласної ради отримали завідувач кафедри оперативної хірургії з топографічною анатомією, професор Михайло Гнатюк, професор кафедри загальної гігієни та екології Володимир Кондратюк, доцент кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги Лариса Мартинюк, завідувач кафедри хірургічної стоматології, професор Ярос-

За багаторічну сумлінну працю, вагомий внесок у надання медичної допомоги, високий професіоналізм, активну громадську позицію та з нагоди Дня медичного працівника грамотами облдержадміністрації були нагороджені завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами, профе-

Міський голова Тернополя Сергій НАДАЛ вітає зі святом завідувача кафедри наркології з клінічною фармакологією, професора Катерину ПОСОХОВУ

ра Кузіва. Пам'ятними подарунками та подяками були відзначені й працівники нашого ВНЗ.

Від імені всієї громади міста щиро подяку всім лікарям і медичним працівникам за щоденну важку працю висловив Сергій Надал. «Від вашого професіоналізму залежить життя людини. Я сам виріс у сім'ї лікарів, тому знаю, наскільки відпо-

наукового інституту післядипломної освіти Костянтин Поляцко, завідувач кафедри педіатрії навчально-наукового інституту післядипломної освіти, професор Наталія Банадига, проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань, професор Олег Слабий, доцент кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології Олена Венгер.

ПЕТРО ЛЕВИЦЬКИЙ: «СЕКРЕТ ЩАСТЯ – РОБИТИ ДОБРО ЛЮДЯМ І БАЧИТИ НАВКОЛО СЕБЕ РАДІСНІ ПОСМІШКИ»

За Євангельською притчею, Господь одному дає п'ять талантів. Іншому – два, а третьому лише один. Іншими словами кажучи, в кожному з нас закладена певна програма: якщо виконуємо її, почувасямо щасливими, якщо ні – страждаємо. Григорій Сковорода називав це природовідповідністю, тобто кожен з нас має до чогось вроджену схильність. До свого покликання доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини ТДМУ Петро Левицький йшов дорогою труднощів та випробувань.

Не було у хлопчини з далекого села Лисин, що на Рівненщині, впливових батьків, тому навчився у житті покладатися лише на себе. Шлях лікаря до високого професіоналізму не можна назвати легким, але впевненість і наполегливість, що, очевидно, передалися від дідуся Максима, завжди допомагали йому досягати мети.

Я познайомилася з паном Петром, коли готувала матеріал про зону АТО. Він був першим з лікарів служби екстреної меддопомоги, хто зголосився допомогти українським бійцям на східних рубежах України. Траплялося, що й смерті дивився у вічі. Втім, коли журналісти нині запитують його, чи ще раз поїхав би у те пекло, Петро Левицький не роздумуючи відповідає, що за потреби готовий допомогати нашим воїнам знову. Така у нього вже вдача, відповідальна. Бо в його житті – розмаїття важливих і потрібних справ людям. Він створив та очолив благодійний фонд «Лікарняна каса Тернопільської області», основна мета якого – надання цільової безповоротної фінансової допомоги на лікування членам цієї структури.

А ще пан Петро успішний підприємець, засновник приватного підприємства «ІНТЕКС», яке займається виготовленням поліграфічної продукції, голова Тернопільської обласної федерації кікбоксингу (версія IAKSA), суддя міжнародної категорії, член головної суддівської колегії та голова медичної комісії Всеукраїнської федерації з контак-

тного карате та кікбоксингу. Як тренер, підготував одного майстра спорту та 12 кандидатів у майстри спорту України з кікбоксингу. Полюбляє й на турнірах гри «Що? Де? Коли?» разом зі студентами непрості запитання розгадувати. В січні-березні 2014 року брав участь у Революції Гідності, надавав медичну допомогу постраждалим.

Життєвий шлях Петра Ростиславовича Левицького розпочався у селі Лисин Млинівського району Рівненської області. Після закінчення восьмирічки подався до Ківерцівського медичного училища, що на Волині. Закінчив успішно навчальний заклад і розпочав трудову сторінку свої біографії у терапевтичному відділенні Луцької районної лікарні на посаді палатної медсестри. Згодом була чинна військова служба у прикордонних військах на теренах тоді ще Казахської РСР. Повернувшись з армії, працював фельдшером швидкої допомоги, а згодом – масажистом фізіотерапевтичного відділення Тернопільської клінічної лікарні № 2. 1992 року здійснилася довгождана мрія стати лікарем – вступив до лав студентства Тернопільського державного медичного інституту. Під час навчання займався не лише наукою, а й освоїв східні єдиноборства – виконав норматив майстра спорту з контактного карате та кікбоксингу, ставши 1994-1996 роках чемпіоном України та членом збірної команди України, брав участь і завойовував призові місця на чемпіонатах Європи та світу.

Зі стін Тернопільського медінституту Петро Левицький вийшов дипломованим фахівцем зі спеціальністю «лікувальна справа». Свій трудовий шлях, але вже як лікар, продовжив у інтернатурі за спеціальністю «терапія» на базі Березнівської центральної районної лікарні, що у Рівненській області. З серпня 1999 року працював лікарем-рефлексотерапевтом у містечку Березне, а згодом обійняв посаду лікаря-терапевта Тернопільської обласної організації східних бойових мистецтв.

Наукова сторінка біографії Петра Левиць-

кого розпочинається 2000 року, коли стає асистентом кафедри фізичного виховання Тернопільської державної медичної академії ім. І.Я. Горбачевського. З 2005 року він асистент кафедри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф з курсом військової підготовки Тер-

Петро ЛЕВИЦЬКИЙ з родиною

нопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського. Для своєї кандидатської дисертації обирає тему «Вплив світлоімпульсної стимуляції органа зору на розвиток адреналінової міокардіодистрофії та адаптацію організму до дії надзвичайних чинників». Цього ж року науковцю присуджено ступінь кандидата медичних наук. У його науковому доробку 28 друкованих праць.

2011 року Петро Левицький обійняв посаду доцента кафедри медицини катастроф і військової медицини, а у травні 2013 року йому присвоєно наукове звання – «доцент». З травня до липня 2013 року Петро Левицький працює головним лікарем міської станції швидкої медичної допомоги, а після ліквідації закладу – заступником головного лікаря з медичного обслуговування населення ТМКЗ «Центр первинної медико-санітарної допомоги». Нині доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Петро Левицький поєднує наукову діяльність з обов'язками лікаря виїзної бригади екстреної медичної допомоги.

Окрема сторінка його біографії – це творче покликання. Свої природні здібності він втілює у виготовленні картин з соломки злакових культур. Чотири роки тому йому присвоєно звання «майстер народної творчості» з напряду апікація рослинними матеріалами. Учасник всеукраїнських та міжнародних виставок. Навіть дуже стійка людина не

спроможна вистояти, якщо залишається на крутосхилах життєвої дороги сама. Петрові Ростиславовичу таланило на вірних і надійних друзів, а ще його в усьому підтримувала сім'я. І нині вони його міцна фортеця, найбільший стимул, що дає сили до життя. Його спадкоємці – гідні сини свого батька. Старший Сергій – гравець волейбольної команди вищої ліги м. Мадрид (Іспанія), а молодший Максим – чемпіон України з кікбоксингу 2012 року.

– **Петре Ростиславовичу, наукова діяльність, робота у Центрі невідкладної та екстреної меддопомоги, як бачу, вимагає багато часу, а що дає натхнення в житті?**

– Активний відпочинок.
– **Що для вас є мірилом успіху?**
– Відчуття задоволення та гармонії довкола.
– **Ваше життєве кредо?**
– Ніколи не здаватися.
– **Робота для вас це те...**
– ... що приносить моральне й матеріальне задоволення.
– **Чи шкодуєте за тим, що не встигли зробити?**
– Трапляється...

– **Чи були у вашому житті миттєвості, коли відчували прихильність долі?**
– Відчуваю щомиті та всім своїм успіхам завдячую саме прихильності Всевишнього.
– **Масте в житті кумирів?**
– Кумир – це щось віддалене й недосяжне, а я прагматик, тому скажу, що є люди, яким я просто безмежно вдячний за підтримку та формування життєвої позиції. Це Петро Степанович Федоришин та Ігор Романович Мисула.

– **Яку роль у вашому житті відіграє віра?**
– Вірую в Бога, намагаюся жити за Божими заповідями, ходжу до церкви.
– **У чому секрет щастя?**
– Робити добро й бачити щасливими людей навколо себе.
– **Ваше улюблене заняття?**
– Ще з дитинства люблю читати художню літературу.
– **Що побажали б собі у день народження?**
– Миру всім, спокою та впевненості у майбутньому

Редакція газети «Медична академія» щиро вітає Петра Ростиславовича з 45-літнім ювілеєм. Зичимо Вам міцного здоров'я, щастя і добробуту в родинному колі, успіхів і процвітання на професійній ниві.

*Хай доля принесе іще сповна
І радості, й наснаги,
і здоров'я,
Нехай завжди в душі
цвіте весна,
І серце зігрівається любов'ю!*

Лариса ЛУКАЦУК

ОБ'ЄКТИВ

Ілона БАБІЙ, студентка фармацевтичного факультету

Семинар НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ

У Львівському медичному коледжі післядипломної освіти відбувся науково-практичний семінар «Сучасні засоби та технології підвищення ефективності екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі», участь в якому взяв завідувач кафедри медицини катастроф і військової медицини, професор Арсен Гудима. Захід зорганізували задля підвищення кваліфікації персоналу бригад екстреної медичної допомоги та впровадження сучасних методик і технологій під час надання допомоги на догоспітальному етапі. Це дає можливість провести навчання впродовж цього року у формі одноденних тренінг-семінарів із залученням фахівців державного закладу «Український НПЦ ЕММК МОЗ України» та кафедри медицини катастроф та військової медицини ТДМУ імені І.Горбачевського.

Провідні спеціалісти провели навчання лікарів екстреної медичної допомоги технології внутрішньокісткового доступу, яку досі не використовують в Україні, хоча є обов'язковою в Ізраїлі, США, країнах Європейського Союзу. В усіх розвинутих державах світу у разі, якщо лікарю не вдається налагодити венотний доступ протягом 90 секунд або ж із третьої спроби, то в обов'язковому порядку має використовуватися внутрішньокістковий, який суттєво збільшує шанси пацієнта вижити. Проте в українських лікарів наразі немає ані засобів для внутрішньокісткового доступу, ані навичок та знань для його застосування.

Директор державного закладу «Українського НПЦ ЕММК МОЗ України» Євген Мороз ознаявив присутніх з впровадженням закону України «Про екстрену медичну допомогу» та наголосив на важливості надання медичної допомоги сучасними засобами.

Завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професор Арсен Гудима доповів про сучасні технології оптимізації серцево-легеневої реанімації.

Прес-служба ТДМУ

Творчі роботи Петра ЛЕВИЦЬКОГО

ЮВІЛЕЙ

21 червня виповнилося 50 років проректорові з науково-педагогічної роботи та соціальних питань, доценту кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії ТДМУ Олегові Богдановичу СЛАБОМУ.

Вельмишановний Олеже Богдановичу!

Сердечно вітаємо Вас з 50-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, успішно пройшли майже 26-літній трудовий шлях старшого лаборанта, асистента, старшого викладача, а останні понад 12 років – доцента кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії.

Особливо цінуємо дев'ятилітній період Вашої діяльності проректором з науково-педагогічної роботи та соціальних питань, ваші організаторські здібності, вміння працювати з людьми.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників другого покоління, відомого науковця, досвідченого педагога за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Олеже Богдановичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Бажаєм успіхів великих у роботі
Й побільше творчих Вам натхнень,

Нехай минають завжди всі турботи,
І хай принесе радість кожен день!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**
***

Вельмишановний Олеже Богдановичу!

Колектив кафедри оперативної хірургії з топографічною анатомією щиро вітає Вас з визначним днем у Вашому житті.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для молодих поколінь, а людські та професійні якості викликають щиро повагу колективу. Колеги відзначають властиві Вам працьовитість, високу відповідальність за доручені справи, принциповість, вимогливість до себе і до інших, організаторські здібності.

Отож бажаємо Вам нових плідних досягнень у Вашій багатогранній діяльності, професійного зростання, сімейного щастя та добробуту, мирного неба над головою.

Хай радість і сили щодня прибувають, негаразди і тривоги оселю минають!

З повагою та любов'ю – колектив кафедри оперативної хірургії з топографічною анатомією.

АБИТУРІЄНТ

**УНІКАЛЬНА МОЖЛИВІСТЬ
ОТРИМАТИ
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДИПЛОМ**

Нещодавно ТДМУ та Вища школа безпеки у Познані (Республіка Польща) уклали угоду про співпрацю, яка відкриває унікальні можливості для українських студентів.

Цьогорічні абітурієнти, які будуть зараховані до числа студентів ТДМУ, зможуть одночасно вступати до Познанського вишу на заочну форму навчання на пільгових умовах. Вартість навчання у ньому складатиме лише 1/4 від повної вартості, яку сплачують польські студенти. Наприклад, якщо рік навчання у Познані для польських абітурієнтів вартуватиме 2000 доларів США, то представники ТДМУ платитимуть лише 500 доларів США. Щороку керівництво Вищої школи безпеки оголошуватиме про нові пільги та пропозиції для студентів ТДМУ.

Окрім того, треба ще підтвердити свій рівень знання польської мови відповідними сертифікатом чи посвідченням про закінчення мовних курсів. Також наприкінці кожного року українські студенти повинні обов'язково пройти місячні курси польської мови за певну плату, до неї входить вже вартість за наданих послуг з проживання, харчування та роботу викладача. А вже після закінчення навчання студенти отримують наш диплом і диплом європейського рівня. Це відкриє для майбутніх медиків багато перспектив для працевлаштування.

Та це ще не всі переваги, які можуть отримати студенти ТДМУ. Ректор Вищої школи безпеки у Познані оголосив про відкриття 8 стипендій з певних напрямків навчання. Отже, вісім кращих представників нашого університету зможуть безкоштовно здобувати освіту в Польщі, але для цього потрібно показати відмінні результати в навчанні, добре знати мову й обов'язково бути студентом ТДМУ.

Вищезгаданий навчальний заклад має надзвичайно високі показники у працевлаштуванні своїх вихованців – 82% випускників працюють за здобутими спеціальностями. Це свідчить про високий рівень знань, отриманих у цій вищій школі.

Вища школа безпеки у Познані займається підготовкою висококваліфікованих фахівців за багатьма спеціальностями. Крім додипломної підготовки, цей ВНЗ також пропонує різноманітні програми післядипломної освіти для студентів. Бере на себе й особисту відповідальність за якість та ефективність наданої освіти, а також за професійну підготовку студентів. Навчальний заклад пишається своєю винятковою зосередженістю на рівні кваліфікації та професійного розвитку його викладацького складу.

Це перша у Польщі та одна з небагатьох європейських освітніх установ, навчальна програма якої охоплює питання особистої безпеки та спрямована на забезпечення студентів знаннями та навичками, які зроблять їх привабливими для європейського ринку праці. Важливо, що випускники цього вишу матимуть потенціал стати першими професійними менеджерами з безпеки у Польщі. Вища школа безпеки у Познані зосереджує свої освітні цілі не лише на професійному, а й на особистісному розвитку студентів, заохочуючи їх брати активну участь у різноманітних соціальних проектах.

Вища школа безпеки у Познані реалізує свої освітні цілі через інтенсифікацію навчального процесу; заохочення співпраці між студентами, викладацьким складом і громадськістю; мотивацію студентів до успішного навчання і самовдосконалення; формування відповідальності за свою власну професійну кар'єру; гнучкість освітнього процесу з наголосом на професійну спеціалізацію; якість освіти та її фоку-

сування на важливі та інноваційні освітні стратегії.

Студенти у Вищій школі безпеки у Познані здобувають освіту за такими напрямками:

Педагогіка: педагогіка загальношкільна, педагогіка праці, педагогіка опікунська та реабілітаційна, освітні проекти для дорослих, осіб похилого віку та осіб з особливими потребами.

Охорона здоров'я: безпека харчування; невідкладна медицина – медичне рятуництво; система якості та безпеки життєдіяльності, косметологія, реабілітація.

Психологія: психологія бізнесу, психологія критичних ситуацій, криміналістична психологія, комунікативна психологія.

Менеджмент: професійна безпека й безпека здоров'я; оперативно-розшукова діяльність та оперативно-розшукова журналістика; послуги історичного та бізнесового туризму.

Національна безпека: судочинство з елементами запобігання злочину; менеджмент з питань інформаційної безпеки тощо.

Внутрішня безпека: антитерористична безпека; безпека в сфері комп'ютерних технологій; охорона фізичних осіб та майна; протипожежна безпека і охорона; соціальна безпека тощо.

Принадно зазначити, що напрямки підготовки «Охорона здоров'я» є дуже близьким до спеціальності «Здоров'я людини», яка є в ТДМУ. Випускники Вищої школи безпеки у Польщі успішно працевлаштовуються в військових структурах, ціняться як спеціалісти з національної та внутрішньої безпеки, працюють психологами в школах, вишах, приватних фірмах. Підготовка з невідкладної медицини дає їм можливість бути затребуваними як парамедики в будь-якій країні світу.

Студент будь-якого факультету ТДМУ може водночас здобувати вищу освіту й у Польщі. Головне мати бажання та мету.

Детально з інформацією про можливість навчання у Вищій школі безпеки у Познані можна ознайомитися на сайтах:

<http://www.wsb.net.pl/>
<http://www.wsb.net.pl/studendum-vysshy-shkoly-bezopasnosti>

Прес-служба ТДМУ

15 червня відзначив 50-річчя доцент кафедри акушерства та гінекології ННІ післядипломної освіти ТДМУ Віктор Васильович СОПЕЛЬ.

Вельмишановний Вікторе Васильовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 50-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом, після 2-х років практичної лікарської роботи, успішно пройшли 22-літній трудовий шлях старшого лаборанта, асистента, а останні 8 років – доцента кафедри акушерства та гінекології ННІ післядипломної освіти.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників другого покоління, відомого науковця, висококваліфікованого клініциста – акушера-гінеколога, досвідченого педагога за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання

своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Вікторе Васильовичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Хай на життєвій Вашій довгій ниві
Росте зерно достатку і добра,
Щоб Ви були здорові і щасливі,
Щоб доля тільки світлою була!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

22 червня ювілейний день народження святкувала доцент кафедри акушерства та гінекології ННІ післядипломної освіти ТДМУ Валентина Семенівна ШАДРІНА.

Вельмишановна Валентино Семенівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом, після 6 років практичної лікарської роботи, успішно пройшли 31-літній трудовий шлях клінічного ординатора, старшого лаборанта, асистента, а останні 11 років – доцента кафедри акушерства та гінекології ННІ післядипломної освіти.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого науковця, висококваліфікованого клініциста – акушера-гінеколога, досвідченого педагога за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне вико-

нання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Валентино Семенівно, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Нехай добром
наповнюється хата,
Достатком, щирістю і сонячним теплом,
Хай буде вірних друзів в ній багато,
Прихильна доля огорта крилом!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВЕЦЬ АРСЕН ГУДИМА ЖИВЕ В ЙОГО ТВОРЧОМУ ЗДОБУТКУ І В НАШІЙ РЕЛІГІЄЗНАВЧІЙ ПАМ'ЯТІ

(Закінчення. Поч. у №11)

Анатолій КОЛОДНИЙ,
заступник
директора-керівник відділення
релігієзнавства Інституту
філософії ім. Г.С.Сковороди
НАН України, професор

Арсен Миколайович жив за принципом, сформованим у нього незабутньою вчителькою пані Стефанією: «Бути вічним учнем. Завжди пам'ятати: я знаю, що я нічого не знаю». В цьому йому слугував і той же Іван Франко словами: «Книги — морська глибина. Хто в них пірне аж до дна, той, хоч і труду мав досить, дивні перли виносить».

А.М. Гудима надто переживав всі біди українства. В його природі було про негативні риси народної вдачі українців мовити не для того, щоб сіяти зневіру, а щоб шукати засоби для виправлення та оздоровлення. Для нього найстрашнішим був зроджений в українському соціумі розрив поколінь, який сформував моральну безвідповідальність. «Беру на себе сміливість, — пише він, — сказати, що це вплинуло на духовний клімат населення. В уяві вихованих «епохою зла» освіта — своєрідна «забаганка», на що зорієнтоване підростаюче покоління. А звідси — знецінення вікового благовоління перед глибиною знань і вершинами надбань культури та прагнення ще раз ними оволодіти. Ось чому дивує нас роль нашої інтелігенції (не таких вже й давніх часів) у життєдіяльності нашого краю».

Арсена Миколайовича турбувало те, як лихоліття української історії негативно вплинуло на самосвідомість людей. Дійшло до того, що мовчазлива праця «кріпосних» колгоспного ладу в підневільному житті вбачалася в числі переваг соціалістичного способу життя над «прогнилим капіталізмом». «То ж потрібно було, — наголошує професор, — довести людину до такого душевного стану, щоб вона у своїх злиднях почувалася чи не найщасливішою у світі!».

Турбувало науковця й те, як у наш час взаємно розійшлися закон і мораль, що ми так і не стали державними людьми. Його хвилює також наявна і законом не заборонена індустрія «чужописаних» курсових, дипломних і навіть щонайстрашніше — «двокаліберних» дисертацій. Все це робиться, вносив А.Гудима, не заради науки, а заради престижу вишу та його зверхника серед самих собі подібних.

Державне будівництво, на думку Арсена Миколайовича, вимагає співпраці й зусиль різних соціальних станів, які б творили єдиний національний організм суспільного життя. Тут він користується думками Арсена Річинського. Причину духовного застою української селянської нації вбачає у втраті нею елітарної верстви суспільства, що водночас негативно вплинуло на державне відродження і навіть справи релі-

гійного поєднання: «Українській нації бракує вдачі політичної культури так необхідної для співпраці консервативних і поступових кіл громадянства, маємо епізодичність і скороминучість більшості українських політичних починань, коротке дихання нашої інтелігенції. Протягом великого часу український народ по суті не володів історичною ситуацією на свої теренах. За нього вирішували питання цілісності етнічних земель, встановлення політичних режимів та інше... Колоніальна залежність загальмувала духовний поступ верхатури суспільства, який би відповідав досягненням історичного поступу».

Мовлячи про наш національний поступ, А. Гудима наголошував на тому, що жодна релігійна течія не займається вивченням витоків української етноконфесійної свідомості, жодна філософська чи історична дисципліна не прагне того, а лише багатоглибина релігієзнавча думка, яка стосується духовного стану людини, її етнопсихології, реальних умов життя в системі сукупності суспільних відносин. «Оскільки Церква поневолено українського народу освячувала історичну пам'ять, то тим вона захищала вікові традиції, обряди, звичаї. Тому-то зайти намагалися всяк нейтралізувати цей духовно-світський фактор. Головне, що у боротьбі за самозбереження в умовах щоденного протистояння найбільше страждали витокі нашої етнорелігійної свідомості. Не потрібно бути професійним політиком, щоб не розуміти намірів Білокам'яної, яка ніколи не залишала і не залишить у спокої нашу свободу та незалежність. Через п'яту колону — Московський патріархат — всіма способами впливатиме на свідомість московсько-православних історичною отрутою створеної легенди про спільні корені «єдиного руського пространства», про рятівну панацею «цареславної ересі», яка є не чимось, а істинною вірою «благодатної церкви», не когось, а «богоносного народу», який живе на «святій Русі» під скіпером Москви — «Третього Риму». Знаючи нинішню агресію на українські терени Московії, бачиш яким далекоглядним був наш колега, усвідомлюєш, як гнівно він за життя в нинішніх ситуаціях громив би своїм словом не лише москалів, а й їхніх підспівувачів в Україні з числа збайдужілих і тих, хто перелицювався з регіоналів в опозиціонерів. Очікувати чогось іншого від митрополита Онуфрія й чекати не можна. Саме цей москволюб не підтримав 1991 року прохання Архієрейського собору УПЦ до Москви про надання автономії чи автокефалії Церкві; це він, оцінюючи Голодомор як Боже покарання українців, наголосив: катюзі по заслузі; це він, виступаючи у січні ц.р. при освяченні храму в с. Зазим'є під Києвом національну на-

лежність розцінив як гріх... Досить і цього, щоб сказати спасибі Арсену Миколайовичу за його зневагу до влади зколонізованої Москвою в Україні Православної Церкви.

Нині в московсько-православному середовищі модною є концепція належності великоросів, малоросів і білоросів до якогось «русского мира», вбачання коренів вихрещення їх не в «Київській купелі», а в Херсонському хрещенні князя Володимира, а відтак у сприйнятті єдиним джерелом їх Кримоправослав'я. Президент РФ Путін і патріарх РПЦ Кирило десь в липні-серпні готуються відзначити в Криму (вже не в Києві) 1000-ліття від

року смерті Володимира Великого. До цього приєднується й УПЦ МП як лакей московської і світської, і церковної влади. Онуфрій ніде жодним словом не засудив Московську агресію. Все означене є не що інше, як засіб провокації у поліконфесійній Україні, внесення непорозуміння з питань з'яви і поширення на наших рідних теренах християнського віровчення, засіб заглушення будь-яких проявів національного відродження в інтересах духовних неокolonізаторів, шлях до формування любові до ворога, підставлення другої щочки, коли тебе вдарили в одну. Українське християнство не має чогось спільного з московським, як і український народ з психологією інтроверта з російським з психологією екстраверта-загарбника. І тут А. Гудима знову скористався думкою Арсена Річинського, який писав: «Кожний народ сприймає віровчення через призму своєї історичної етнологічної культури і силою віровчення захищає цю історичну етнокультуру. У світі міжетнічних відносин це постає як вияв єдності у різноманітності Всевишнього Творця. Кожний народ при цьому приносить і спільне щось своє, що творить духовну гармонію світу і красу Творіння».

Московське православ'я, зазначає А.Гудима, відрізняється від Українського цезаропалітизмом — наскрізь імперошовіністичною цареславною ересю, віронетерпимістю, ворожим ставленням до

іновірців, непорушним ритуалізмом, буквалізмом та догматизмом, претензією Москви на статус Третього Риму. Всі гнобителі України, насамперед московські, боялися і продовжують боятися нашої Соборної національної Церкви, яка з материнською любов'ю спроможна захищати народ від зазіхань як зі Сходу, так і з Заходу. Суверенній Українській державі потрібна суверенна Церква на засадах Київського християнства — основи основ духовності нашого народу, нашої етнічної гордості і національної гідності. Незалежно від конфесійної належності Церква в суверенній державі, на думку професора, повинна стояти на патріотичних засадах, а держава з почуттям відповідальності за історичну долю народу зобов'язана захищати його від провідників духовної кабали і національного приниження.

Арсен Гудима чітко виокремлює чинники історичних бід українського народу. На його думку, вони зумовлені: 650-літнім бездержав'ям, коли не було політичної сили, яка б об'єднувала етнічні землі, дбала про їх всебічний розвиток; тривалим поділом України між ворогуючими сусідами, що не могло не вплинути на особливості етнічної духовності аж до конфесійної орієнтації; втратою міста як осередку та рушія науки і культури — джерела інтелектуальних сил нації; втратою в містах національної мови, що вплинуло на процес визнання українства у світовій спільноті; денаціоналізацією української еліти, яка б масово дбала про історичний поступ свого народу; цілеспрямованим ідеологічним впливом як зі Сходу, так і з Заходу, де державній Церкві домашнього колонізатора відводили не другорядну роль у процесах етногенезу пошматованої України, підміняючи при цьому національне конфесійним.

У полі уваги Арсена Миколайовича знаходилися також проблеми практичної віддачі наукових досліджень в Україні, перетворення, як колись казали, науки в безпосередню продуктивну силу, в засіб діяльності. Він при цьому робить значимий висновок, відповідаючи на питання: Чи можна «на форсованому марші» в Європу плодити докторів і кандидатів наук? «Дисертотоманія (заради показників) в умовах корупції та практично відсутньої конкуренції, яка б виявляла особистість, — це замаха на святая святих Людського Духу — Освіту й Науку».

Арсен Миколайович закінчив не лише історичний факультет Львівського університету ім. Івана Франка. Тут він навчався також і в аспірантурі. Проблемою для нього було обрання теми дисертаційного дослідження. При цьому його не зацікавили пропоновані теми з етики чи естетики. Він вважав, що саме філософські проблеми релігійної свідомості дають незвіданий масштаб ос-

мислення буття людини, яка прагне розірвати світ кінцевого простору і часу, вийти у «блаженний світ вічності». Саме тому Гудима вирішив працювати у сфері філософії релігії, обмежившись саме філософською інтерпретацією самої релігії, гносеологічними проблемами релігійної свідомості. Він не прийняв при цьому для розгляду релігійну філософію, яка розв'язує основні філософські проблеми з теологічних позицій. А.Гудима наголосив: «Той, хто займався «релігійною свідомістю», атеїстом бути не може! Чому? Та тому, що філософія релігійної свідомості розкриває природу духовного освоєння світу, де людина прагне свободи. А чи може вона її досягнути в замкнутому просторі й часі? У світі добра і зла? Жодні земні ідеали цього вирішити не можуть. Ось де світоглядна глибина Господньої молитви «Отче наш» і «Нагріної проповіді».

На думку А.Гудими, відомий український індивідуалізм відіграє розтлінну роль у єдності думок, помислів і дій. Він вбиває клин на стику навіть тоді, коли вирішується доля українського народу. Перебуваючи на Цейлоні, Арсен Миколайович під час зустрічі в Коломбо з настоятелем будійського храму був здивований тим, як ця високоінтелектуальна особа не прагнула загнати свого співрозмовника у глухий кут. Він навіть прагнув апробувати свої погляди в питаннях однотипності філософських засад буддизму та християнства. При цьому, пише А.Гудима, «пригадався мені наш конфесійно-закомплексований землячок, який не дивиться ні на що й ні на кого, а войовничо кидається у суперечку і, що цікаво, навіть зі своєю одновірцем. Я не раз спостерігав, що мова про одне й те ж саме одними й тими ж самим словами видіється один і той же наслідок, але за криком уперто не чуєть і не хочуть чути одне одного. Кожний наполягає на своєму. Дивна натура нашого брата, який не навчений прислухатися до голосу співрозмовника! Супечить знайомому, незважаючи на «чини і ранги». Коли вже викричиться і не має порошу в порохівниці, то вмє навіть ображатися: «Якщо я не професор, то хіба я не людина? Чи що? Може, я також щось знаю!».

Можна було б скористатися й іншими значимими думками Арсена Миколайовича, висловленими ним в книзі «Мої обереги», але більше значимості матиме її прочитання шанувальниками його таланту і як науковця-суспільника, і більше того — вченого-релігієзнавця.

Релігієзнавці України, переживши разом з рідними і друзями Арсена Миколайовича Гудими його втрату, прагнутимуть зробити все можливе для збереження світлої пам'яті про нього. Окрім проведеної в Тернополі в січні 2014 року наукової конференції, присвяченої творчому науковому доробку А.М. Гудими та видруку на пошану йому окремого числа часопису «Українське релігієзнавство» (№71-72. — К., 2014), будемо думати також про видрук вибраних творів науковця, зібравши, зокрема, до цієї книги більш значимі статті з його багатой творчої спадщини.

ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК

НА БАЗІ ТДМУ ВІДБУЛИСЯ ДРУГІ ВСЕУКРАЇНСЬКІ ВИШКОЛИ З ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Удруге навчально-оздоровчий комплекс «Червона калина» Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського прийняв на своїй базі понад сто медиків-волонтерів, які на передовій рятують життя бійців.

Упродовж 12-14 червня представники військових частин, добровільних батальйонів «Айдар», «Азов», ДУК «Правий сектор» вдосконалювали навички надання допомоги в умовах військових дій.

Отже, НОК «Червона калина» перетворився на місце зустрічі давніх друзів і побратимів. Кожного учасника зустрічали зі щирими обіймами та теплими словами. Адже майже всі учасники зріднилися під час надання допомоги на передовій.

Під час урочистого відкриття проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор Степан Запорожан від імені ректора ТДМУ, професора Михайла Корди привітав усіх учасників та організаторів з початком вишколу.

«Ви робите важливу справу на благо нашої країни та порятунку тих, хто боронить східні кордони. Життя людини є найвищою цінністю, тому за нього треба боротися до остан-

нього. Бажаю, аби всі ваші навички якомога швидше знадобилися лише в мирних цілях. Зичу вам здоров'я, наполегливості у навчанні та довгоочікуваного миру», — побажав Степан Йосипович.

Радник Міністра оборони України з питань медичного забезпечення Анна Майборода наголосила на тому, що нині зусиллями волонтерського корпусу в країні відбуваються важливі зміни. «Я за своїм покликанням — волонтер, яких тепер багато в Україні. Такі люди допомага-

ють нашим військовим на передовій. Хтось забезпечує їжею, хтось одягом і технічним обладнанням, а ми з вами робимо все для того, аби зберегти життя кожного воїна. Можна сказати, що волонтери-медики — перші реформатори в Збройних силах України та медицині в нашій країні, адже ще минулого року тактичної медицини не було і довелося її створювати. Об'єднавшись, відомо, що волонтери-медики отримали свої заслужені сертифікати. У закритті заходу взяв участь проректор з наукової роботи, професор Іван Кліщ. Він вручив «Білим беретам» подяку від адміністрації ТДМУ за допомогу в проведенні цього річного змагання бригад екстреної допомоги. Водночас Іван Миколайович отримав подяку від організаторів за підтримку в здійсненні вишколів. Проректор наголосив на тому, що медичний університет готовий і надалі бути партнером в організації таких заходів.

що 80% учасників уже були на передовій, тому їм важливо систематизувати знання та навички. На його думку, разом з цими волонтерами-медиками можливо й потрібно виробити спільний протокол надання допомоги.

«Будемо атестувати всіх учасників за допомогою зрізу знань. Це потрібно для того, аби дізнатися, що вони засвоїли під час вишколу. Зокрема, відбулися іспити на чотирьох станціях. Щоправда, до них ми допускали лише тих, хто успішно склав письмовий тест. Загалом вишкіл відбувся у досить приємній та дружній атмосфері», — підсумував Юрій Свідерський.

У програмі вишколів організатори зробили-таки деякі зміни, зокрема, другого дня «піддали» учасників заходу невеличкому стресу під час нічної тривоги. «Хотіли показати, що на війні є безліч непередбачуваних ситуацій, коли потрібно в

будь-яких умовах діяти блискавично та без помилок. Кожен зміг сам переконатися, чи готовий він до цього. Були такі учасники, які спати лягли в повному обмундированні і з валізкою для надання допомоги. Їм легко вдалося прокинутися і мерщій рятувати життя», — зазначив один з організаторів Олексій Андрійчук.

Після перевірки знань і практичних навичок останнього дня вишколів волонтери-медики отримали свої заслужені сертифікати. У закритті заходу взяв участь проректор з наукової роботи, професор Іван Кліщ. Він вручив «Білим беретам» подяку від адміністрації ТДМУ за допомогу в проведенні цього річного змагання бригад екстреної допомоги. Водночас Іван Миколайович отримав подяку від організаторів за підтримку в здійсненні вишколів. Проректор наголосив на тому, що медичний університет готовий і надалі бути партнером в організації таких заходів.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА, Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)

Проректор ТДМУ, професор Іван КЛІЩ вручає подяку «Білим беретам»

ють нашим військовим на передовій. Хтось забезпечує їжею, хтось одягом і технічним обладнанням, а ми з вами робимо все для того, аби зберегти життя кожного воїна. Можна сказати, що волонтери-медики — перші реформатори в Збройних силах України та медицині в нашій країні, адже ще минулого року тактичної медицини не було і довелося її створювати. Об'єднавшись, волонтери-медики отримали свої заслужені сертифікати. У закритті заходу взяв участь проректор з наукової роботи, професор Іван Кліщ. Він вручив «Білим беретам» подяку від адміністрації ТДМУ за допомогу в проведенні цього річного змагання бригад екстреної допомоги. Водночас Іван Миколайович отримав подяку від організаторів за підтримку в здійсненні вишколів. Проректор наголосив на тому, що медичний університет готовий і надалі бути партнером в організації таких заходів.

Один з тренерів вишколу, випускник школи інструкторів з ТССС Естонської академії оборони та судинний хірург Юрій Свідерський, який тимчасово виконує роль керівника організації «Білі берети», розповів,

ПАЛОМНИЦТВО

ХОДИЛИ МЕДИКИ НА ПРОЦУ

З нагоди Дня медичного працівника 20 червня втринадцяте відбулася проща до Марійського духовного центру у селі Зарваниця, що на Тербовлянщині.

департаментом охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації. У соборі Зарваницької Матері Божої учасники прощі взяли участь у Божественній

Ректор ТДМУ, професор Михайло КОРДА щиро дякує архієпископу та митрополиту Тернопільсько-Зборівському Василю СЕМЕНЮКУ за вручення образу Зарваницької Божої Матері

У цьому заході взяли участь представники Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського на чолі з його ректором, професором Михайлом Кордою. До прощі також долучилися директор департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації Володимир Курило, проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор Степан Запорожан і проректор з наукової роботи, професор Іван Кліщ.

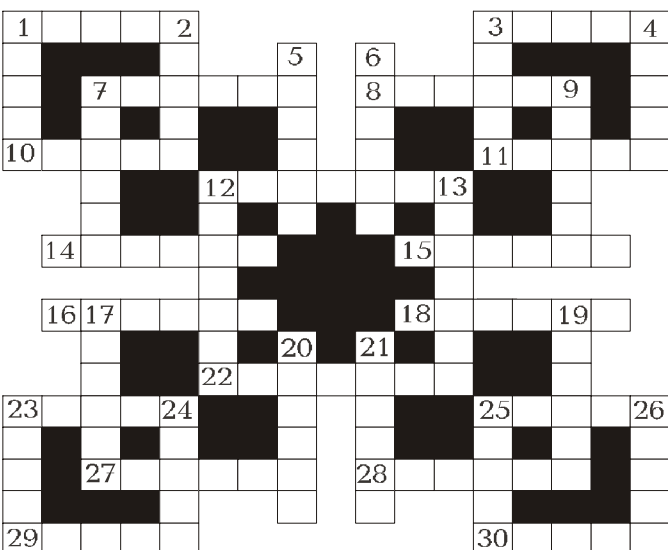
Цей захід щорічно зорганізовує комісія УГКЦ у справах мирян спільно з комісією душпастирства охорони здоров'я та

Літургії, поклонінні Чудотворній іконі Зарваницької Богородиці й благословенні мироточивими мощами святих та освяченою водою.

Високопреосвященний архієпископ та митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій Семенов вручив образ Зарваницької Божої Матері ректорові ТДМУ, професору Михайлові Корді. Він також щирими словами відзначив діяльність медуніверситету та його важливу роль у формуванні медичної еліти України.

Прес-служба ТДМУ

КРОСВОРД

По горизонталі: 1. Пропозиція і платоспроможний попит на товари у масштабі світового господарства, країни або її регіонів. 3. Олень, з рогів якого добувають пантокрин. 7. Князівство в Європі. 8. Найм майна за певну плату. 10. Лабораторна скляна посудина. 11. Жінка, яка займається сватанням, влаштуванням шлюбів. 12. Високий твердий чоловічий капелюх з невеликими твердими полями. 14. Вчене звання викладачів вищих навчальних закладів. 15. Нісенітниця. 16. Сільськогосподарське знаряддя. 18. Сукупність обрядів, що супроводять релігійну церемонію. 22. Кругла у плані споруда. 23. Сітка з дроту для захисту обличчя при фехтуванні. 25. Мелодія, наспів. 27. Прилад для приготування сумішей напоїв. 28. Новий кам'яний вік, що передував мідному віку. 29. Старовинний верхній чоловічий одяг, оздоблений хутром та позументом. 30. Річка, з'єднана каналами з Дніпром і Віслою.

По вертикалі: 1. Ковзан на коліщатах. 2. Трамвай з кінною тягою. 3. Математичний знак для позначення дії віднімання. 4. Прилад для освітлення. 5. Фігура в шахах. 6. Музично-поетичний твір для голосу з інструментальним супроводом. 7. Білуватий сік деяких рослин. 9. Самодіяльний актор. 12. Одиниця маси. 13. Заголовок розділу в газеті. 17. Поширений в Америці сумчастий ссавець, об'єкт промислу заради хутра. 19. Мінерал класу фосфатів, сировина для виготовлення фосфатних добрив. 20. Офіціант на пасажирському морському судні. 21. Гострий тонзиліт. 23. Механічне подразнення поверхні тіла людини з лікувальною, спортивно-тренувальною метою. 24. Ласо. 25. Місто в Житомирській області. 26. Тип оборки на жіночому одязі.

Відповіді на сканворд, вміщений у № 11, 2015 р.

1. Жом. 2. Чохол. 3. Східний. 4. Демарш. 5. Йодинол. 6. Авокадо. 7. Мо. 8. «Монд». 9. Овоч. 10. Київ. 11. Вах. 12. Маслюк. 13. Декада. 14. Аргамак. 15. Динозавр. 16. Ерот. 17. Лем. 18. Рай. 19. Христос. 20. Га. 21. Отологія. 22. Караоке. 23. Какао. 24. Гну. 25. АСУ. 26. МЗС. 27. Око. 28. Тло. 29. Ют. 30. Ксерокс. 31. Квас. 32. Зозуля. 33. Крос. 34. Аа. 35. Грالی. 36. Ананас. 37. Гра. 38. Йот. 39. Буй. 40. Трон. 41. Нора. 42. «Стожари». 43. Акан. 44. Бард. 45. Лот. 46. Рок. 47. Япір. 48. Сноб. 49. Тік. 50. Крах. 51. Корсар. 52. Ара. 53. Сонечко. 54. Ка. 55. Ему. 56. Мі. 57. Іспит. 58. РФ. 59. Раса. 60. Гус. 61. Колиба. 62. Крем. 63. Охра. 64. Ми. 65. Гать. 66. Зубр. 67. Чизель. 68. Три. 69. Едіта. 70. Уд. 71. Спина. 72. Лак. 73. Бі. 74. Барс. 75. Айва. 76. Вія. 77. РАН. 78. Арт. 79. Батат. 80. Авари. 81. Іран. 82. Ясна.